
Els 'catalauni' són els catalans - Fabien Regnier

Autor:

Data de publicació: 23-04-2022

Arran de l'expectació que ha aixecat l'article del dia 20 de maig sobre el poble dels 'catuvellauni' del blog 'La Història usurpada', l'Institut Nova Història reproduceix, del mateix blog i pel seu interès, l'entrada "els 'catalauni' són els catalans, segons Fabien Régnier i Jean-Pierre Drouin" del dia 27 d'abril del 2020.

Moneda dels 'catalauni' (s. I dC)

Els francesos Fabien Régnier i Jean-Pierre Drouin, experts en història dels pobles celtas, al seu llibre *Les peuples fondateurs à l'origine de la Gaule* (2012), ens aprofundeixen en la matèria que portem analitzant en diversos articles de *La Història Usurpada*: que si el poble dels catalauni es correspon amb l'actual poble dels catalans seria un dels fundadors de l'actual Catalunya, fet que allargaria un miler d'anys o més la història d'aquesta nació.

Ens ho expliquen, ben clar, en diversos punts del seu estudi. Per Fabien Régnier i Jean-Pierre Drouin, els pobles celtas que, com els catalauni, s'havien establert a la Gàl·lia, a la zona del riu Marne, tendien a l'estabilitat territorial i defugien les migracions, si no és que es produïen motius de força major. Es a dir, que els catalauni no era un poble essencialment nòmada.

Tanmateix, segons els autors, l'arribada als seus territoris del poble gal dels belgae, provinents de la zona del Danubi, va alterar l'equilibri de l'àrea del Marne i va provocar la mobilitat d'aquest i altres pobles celtas. Els catalauni, aleshores, van haver d'expandir-se al nord i al sud, per establir noves colònies. I és en aquest context, que els gals catalauni o catalauns haurien arribat a les terres peninsulars i haurien donat origen a l'actual Catalunya.

Portada del llibre de Fabien Régnier i Jean-Pierre Drouin

Analitzant el que diuen els autors, amb les seves pròpies paraules, tenim el següent:

"[Aquests pobles, en referència als gals] de cap manera eren nòmades i només migraven en massa quan, de vegades, eren forçats per circumstàncies alienes a la seva voluntat. L'exemple més conegut el tenim amb els helvetii (58 aC), però podem citar igualment els catalauni."

I concreten sobre els catalauni que estaven situats a la zona del riu Marne abans que arribessin els belgae i que aquests els troben sotmesos al poble dels remi, dels quals s'alliberen al segle III aC:

"Queda la qüestió dels catalauni, situats a la perifèria sud-oriental del territori dels remi, a la zona del riu Marne. Com els remi i els senons, llur origen sembla provenir de molt abans de l'arribada dels belgae i és probable que, inicialment, constituïssin un «pagus» vinculat als remi. El fet que semblin alliberar-se d'aquests al segle III aC, podria deure's al debilitament dels remi, en el context dels trastorns induïts per l'arribada dels belgae."

I els autors afegeixen:

"El resultat del que acabem de veure a l'àrea del Marne, és que els remi constitueixen un poble que hom no pot qualificar d'altra manera que de 'fundador' sobre una àrea d'extensió considerable, atès que inclou els territoris coneguts posteriorment com els dels remi, dels senons, dels tricasses i dels catalauni [...]"

A partir de l'arribada dels belgae, per tant, els dos experts francesos, amb més de quaranta anys d'investigació en aquest tema, veuen clar que els catalauni es van veure obligats a explorar noves terres i a obrir colònies al nord i al sud del seu territori, que era a l'actual Xampanya, arribant en aquestes prospeccions envers el sud, a la península ibèrica i establint-se a la zona de l'actual Catalunya. Per la banda nord, es van situar a la Gran Bretanya, a la zona del riu Tàmesi, donant naixement als catuvellauni, la branca britànica dels catalauni:

"És, a més, significatiu que una part d'aquest mateix poble dels Catalauni s'instal·larà a l'illa de Bretanya, per donar llum al naixement dels Catuvellauni, que se situaran al nord del riu Tàmesi (i des d'aquest punt de vista, cal emfasitzar que aquest poble prové de les ribes del Marne, encara que no són belgues, sinó que es van unir a la migració d'aquests, a través del Canal, o van seguir els belgues, tal i com havien fet els remi, que es van quedar enrere) i un altre grup de 'catalauni' que s'instal·larà al nord-est de l'actual Espanya, acompanyant també un altre poble belga: els volcae."

Així, per a Fabien Régner i Jean-Pierre Drouin, i per a d'altres estudiosos del tema, no hi ha dubte que els catalauni són també els catuvellauni o catovellauni, i defineixen aquest poble de la següent manera:

"Petita tribu celta de la Gàl·lia, de sud de la Bèlgica, que va ocupar la part sud-est de l'actual departament del Marne i del nord de la de l'Alt-Marne. L'etimologia vindria de «Catu-Vellauni» (del cèltic «catu», combat, i de «vellauni», els millors) i, per tant, seria 'els millors en combat'. Aquesta tribu sembla haver estat sotmesa als senones i als remi."

Respecte als catuvellauni o catalauni establerts a la Gran Bretanya, ens amplien i concreten més informació i ens els situen a la zona de l'actual Wheathampstead:

"Sembla que una branca d'aquest poble dels Catuvellauni es va situar a la Gran Bretanya, en una de les seves ciutats anomenada Verolamium (actual Wheathampstead)."

Zona d'establiment dels catuvellauni o catalauni a la Gran Bretanya.

I ens informen, a més, que els catalauni de la Península Ibèrica o catalans, també són coneguts en llatí com a catalaunii:

"Aquesta mateixa tribu també es va establir a l'actual Catalunya (els Catalaunii)..."

Per acabar revelant-nos que els catalauni també es van estendre a la zona dels Alps, on van passar a anomenar-se caturiges:

«així com també als Alps (caturiges)».

Al llibre també se'ns diu que, per l'especialista Henri Arbois de Jubainville, i segons el publicat a la seva obra *Les premiers habitants de l'Europe* (Paris, 1889), que segueix les tesis de l'historiador català Pere Bosch i Gimpera, explicades al seu llibre *Les mouvements celtiques* (1950-1955), aquest poble dels catalauni provindria de la riba dreta del Rin, és a dir, de la banda germànica:

"[El poble dels catalauni] probablement, hauria arribat de la riba dreta del Rin i s'hauria assentat a la conca de Sena, al voltant del 300 aC, enviant, uns segles més tard, una colònia a la Gran Bretanya, segons la tesi de Bosch i Gimpera."

Però Fabien Régner i Jean-Pierre Drouin no coincideixen amb aquesta opinió de Bosch i Gimpera:

"El nostre enfocament de la pregunta ens porta a conclusions diferents, a la llum dels descobriments realitzats durant diverses dècades i que aquests historiadors no van conèixer en el seu temps. En efecte, res ens permet suposar l'establiment dels Catalauni a la zona de l'actual Xampanya en la mateixa època de l'establiment dels pobles belgae (principis del segle III aC), i menys quan tot sembla indicar el contrari, és a dir, que la seva expansió va ser a conseqüència de l'arribada d'aquests últims."

Pels autors, el tema dels catalauni abasta un problema més general: quin va ser el destí dels pobles celtes que es van establir a nord del Sena abans de l'arribada dels belgae? En tot cas, veuen clar que part dels catalauni van haver de

migrar al nord i al sud, a causa de la pèrdua de bona part del seu territori en mans dels belgae, fet que va ocasionar la fundació de noves colònies:

"De fet, si bé tothom accepta reconèixer que, efectivament, hi va haver un assentament celta abans d'aquesta nova onada, que ve des de més enllà del Rhin, ningú sembla preguntar-se què podria haver estat d'aquestes poblacions. Tres escenaris són possibles: o van ser expulsats per complet, en benefici dels nouvinguts, fet poc probable i que, en qualsevol cas, no concorda amb el comportament habitual de les poblacions celtes, amb molt rares excepcions; o, en cas contrari, van ser simplement absorbits, desapareixent per complet i diluïts en la massa dels belgae, la qual cosa és possible, però novament excepcional en el cas celta; o, finalment, devien abandonar la major part (i la millor) dels seus antics territoris als nouvinguts, després d'algunes batalles."

I és en aquest punt que podem entendre, segons els experts, perquè una d'aquestes migracions forçades pels belgae va generar la fundació de la colònia catalauni del sud, que actualment constitueix l'actual Catalunya, el nom de la qual, els historiadors francesos, veuen clar que deriva dels catalauni:

"En el moment en que l'establiment dels belgae al nord de Sena va causar molts trastorns a les poblacions celtes prèviament assentades, una branca dels Catalauni, des del sud de l'actual Xampanya, potser en consonància amb la migració al llarg del mateix eix que van realitzar els Volcae, s'hauria assentat en part de l'actual Catalunya. La presència dels veïns Volciani confirma el fet que aquest moviment tenia extensions al sud dels Pirineus, cosa que suggereix que el nom de Catalunya podria tenir un origen comú amb el de la gent dels Catalauni".

(F. Régnier, Un établissement celtique en Catalogne, Congrès Científic d'El Ferrol, Galícia, 1998).

La presència també del poble dels Volcae arecomici i Volcae tectòsagi a la zona catalana del Rosselló i el Roine, com ens fa veure l'investigador Jordi Castellà i ens constaten els historiadors francesos, confirmaria que aquesta mena de moviments migratoris de pobles situats a la zona nord i nord-est de la Gàl·lia envers les terres peninsulars fou una realitat.

Segons testimoniatge Claudi Ptolemeu, a més, els Volcae tectòsags ocupaven la part occidental de la Narbonesa, amb les ciutats d'Illiberris, Ruscino, Tolosa, Colonia Cessero, Carcaso, Beterrae i Narbo Colonia (Narbona); i propers a ells, vers el Roine, vivien els volcae arecomicis, que tenien la ciutat anomenada Vindomagus i la ciutat de Nemausus Colonia (Nîmes), i ambdues famílies ocupaven tota la província. El cronista romà Tit Livi ens diu que, en temps d'Anníbal, els volcae tenien possessions més enllà del Roine.

Tenim, per tant, que aquest poble dels volques o volcae, fruit de la pressió dels belgae, segons l'historiador francès Fabien Régnier, hauria estat empès envers la zona nord de l'actual Catalunya, per la mateixa lògica que els catalauni ho foren envers la zona sud de l'actual Catalunya.

Bel·lònides
del blog 'La història usurpada'